

Tytuł: Kajtek Czarodziej

Grupa wiekowa: 10+

Słowa kluczowe: dzieciństwo, marzenia, wyobraźnia, kreatywność, rodzina, rodzice, babcia, żałoba, relacje, szkoła, nauka, edukacja, nauczyciele, przyjaźń, niepełnosprawność

Wiadomośćka:

Janusz Korczak był lekarzem, pedagogiem, pisarzem, dziennikarzem i działaczem społecznym. Zajmował się badaniem świata dzieci, uważany jest za prekursora działań na rzecz praw dziecka. Był z pochodzenia Żydem, podkreślał przez całe życie swoją podwójną tożsamość narodową. W czasie okupacji nosił polski mundur wojskowy i nie aprobował dyskryminacyjnego oznaczania Żydów opaską z niebieską Gwiazdą Dawida. Zginął tragicznie w obozie koncentracyjnym w Treblince, towarzysząc swoim wychowankom z żydowskiego sierocińca. Na terenie symbolicznego cmentarza w Treblince wśród siedemnastu tysięcy kamieni znajduje się jedno imienne upamiętnienie: JANUSZ KORCZAK (Henryk Goldszmit) I DZIECI.

Proponowane tematy do rozmowy/omówienia:

- Jak wyobraźnię przekuć w kreatywność?
- Tradycje w mojej rodzinie.
- Adaptacja filmowa – reżyserska wizja przeczytanej książki.

Powiązanie z podstawą programową:

Język polski

Klasy IV – VI

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

12. określa tematykę oraz problematykę utworu;

18. wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze;

19. wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach;

20. wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera.

II. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

8. rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych;

9. (...) wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska, muzyka); wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego);

11. odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia;

13. świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży.

III. Tworzenie wypowiedzi.

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

1) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie,

8) tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji.

Klasy VII – VIII

I. Kształcenie literackie i kulturowe

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

6) określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury;

7) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.

Etyka

I. Elementy etyki ogólnej. Uczeń:

1. zna, rozumie i stosuje pojęcia niezbędne do opisu przeżyć i działań moralnych:

1) posługuje się pojęciami niezbędnymi do charakterystyki działania w aspekcie jego moralnej oceny: decyzja, czyn, sprawczość, konflikt, problem, podmiot działania (autor, sprawca), adresat działania, intencja działania, motyw działania, treść działania, skutek (konsekwencja), okoliczności działania,

2) rozpoznaje i nazywa wybrane emocje oraz uczucia: radość, smutek, strach, wstręt, zdziwienie, gniew, akceptacja, duma, miłość, nienawiść, przyjemność, przykrość, poczucie szczęścia, poczucie wstydu, poczucie winy, zazdrość,

3) posługuje się nazwami emocji i uczuć do opisywania przeżyć własnych oraz przeżyć innych osób w kontekście różnych doświadczeń moralnych; wykorzystuje te pojęcia do charakteryzowania przeżyć, działań i postaw bohaterów powieści, opowiadań, filmów, spektakli teatralnych, gier komputerowych,

6) wykorzystuje pojęcia dyskursu etycznego do analizowania przeżyć, działań i postaw bohaterów powieści, opowiadań, filmów, spektakli teatralnych, gier komputerowych;

II. Człowiek wobec innych ludzi. Uczeń:

1. podaje przykłady okazywania szacunku wobec rodziców, nauczycieli, koleżanek i kolegów oraz innych ludzi – dorosłych i dzieci;

2. uzasadnia, dlaczego należy okazywać szacunek innym osobom;

3. okazuje szacunek innym osobom;

5. wyjaśnia, czym jest miłość; charakteryzuje różne rodzaje miłości;

6. wyjaśnia, co to znaczy, że rodzina jest dobrem wspólnym;

III. Człowiek wobec siebie. Uczeń:

1. wyjaśnia, co to znaczy być osobą; objaśnia pojęcie godności człowieka;

2. wie, że ze względu na swoją wartość – osobową godność – jest równie wartościowym człowiekiem jak inni ludzie;

3. zna i rozwija swoje zalety, rozpoznaje i eliminuje swoje wady;

4. zna swoje podstawowe prawa i obowiązki (ucznia, dziecka) oraz wypełnia własne obowiązki;

5. wyjaśnia, dlaczego należy odnosić się z szacunkiem do własnego ciała;

7. podaje przykłady działań, które są wyrazem troski o własne zdrowie i życie.

Wychowanie do życia w rodzinie

I. Rodzina. Uczeń:

4. wyjaśnia miejsce dziecka w rodzinie i jej rolę dla niego: w fazie prenatalnej, podczas narodzin, w fazie niemowlęcej, wczesnodziecięcej, przedpokwitaniowej, dojrzewania, młodości, wieku średniego, wieku późnego;
5. potrafi komunikować swoje uczucia i budować prawidłowe relacje rodzinne;
6. wie, jak okazać szacunek rodzeństwu, rodzicom i dziadkom oraz docenić ich wkład w życie rodzinne; potrafi wymienić za co i w jaki sposób można wyrazić im wdzięczność;
7. rozumie na czym polega odpowiedzialność wszystkich członków za atmosferę panującą w rodzinie; wie jak komunikować uczucia, wyrażać pamięć, składać życzenia z okazji ważnych rocznic rodzinnych, imienin, urodzin, Dni Matki, Ojca, Babci i Dziadka, być uprzejmym i uczynnym każdego dnia;
8. zna i rozumie funkcje rodziny, np. prokreacyjna, opiekuńcza, wychowawcza oraz ich znaczenie na poszczególnych etapach rozwoju człowieka

II. Dojrzewanie. Uczeń:

1. rozpoznaje zmiany fizyczne i psychiczne; zauważa i akceptuje zróżnicowane, indywidualne tempo rozwoju;
2. zna kryteria dojrzałości biologicznej, psychicznej i społecznej;
3. rozumie, czym jest cielesność, płciowość, seksualność;
4. wskazuje różnice w rozwoju psychoseksualnym dziewcząt i chłopców;
5. wyjaśnia, na czym polega identyfikacja z własną płcią;
7. omawia problemy wieku młodzieńczego i sposoby radzenia sobie z nimi;
8. rozumie, jak budowane są relacje międzyosobowe, wyjaśnia ich znaczenie w rozwoju społeczno-emocjonalnym; potrafi przedstawić istotę: koleżeństwa i przyjaźni, sympatii młodzieńczych, pierwszych fascynacji, zakochania, miłości; zwraca uwagę na potrzebę i wartość wzajemnego szacunku, udzielania pomocy, empatii i współpracy.

Propozycja zadania dla dzieci/uczniów:

Czy zdarza Ci się doskonalić własną kreatywność? Usiądź wygodnie i wybierz sobie jeden z przedmiotów/obiektów z Twojego otoczenia. Zastanów się, w jaki sposób został zrobiony, opisz cechy przedmiotu/obiektu i zastanów się, jak mógłby wyglądać inaczej.

Bibliografia/netografia dla nauczycieli i rodziców:

1. Renata Kochan, *Kreatywne dzieci. 21 przepisów na kreatywne popołudnie*, Zysk i S-ka, 2017.
2. Beata Kurządkowska, *O aktualności utworów literackich Janusza Korczaka*, „Prace Literaturoznawcze” UWM, 2014. Dostęp: <https://czasopisma.uwm.edu.pl/index.php/pl/article/download/1167/965/1741>